

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3090
Ημερομ. Κατάθεσης: 4/2/2025

Αθήνα, 04.02.2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης

Θέμα: «Νομοθετική πρωτοβουλία για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1069 και την προστασία από καταχρηστικές αγωγές (SLAPP)»

Το φαινόμενο των στρατηγικών αγωγών κατά της δημόσιας συμμετοχής (SLAPP) αποτελεί ένα σοβαρό ζήτημα που πλήττει τη δημοκρατία, την ελευθερία του λόγου και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πρόκειται για καταχρηστικές νομικές ενέργειες που αποσκοπούν στη φήμωση δημοσιογράφων, ακτιβιστών, επιστημόνων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών μέσω χρονοβόρων και δαπανηρών δικαστικών διαδικασιών.

Η υπόθεση των αγωγών εναντίον του Παρατηρητηρίου Ποιότητας Περιβάλλοντος Σύρου αποτελεί ίσως το πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα της διεθνώς αναγνωρισμένης τακτικής των SLAPP στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, τόσο ο περιβαλλοντικός σύλλογος, όσο και μεμονωμένα μέλη του βρέθηκαν αντιμέτωπα με αγωγές που τους ζητούσαν αποζημίωση ύψους 3.000.000€. Οι αγωγές στόχευαν στην αποθάρρυνση της δράσης τους για την περιβαλλοντική προστασία και απορρίφθηκαν από το Πρωτοδικείο Σύρου, το οποίο έκρινε ότι η δράση της ανάδειξης της ρύπανσης είναι απολύτως θεμιτή, εύλογη, τεκμηριωμένη, δικαιολογημένη, στο πλαίσιο των συνταγματικά κατοχυρωμένων ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων, χωρίς καμία σκοπιμότητα και χωρίς να προκληθεί καμία ζημιά (ηθική ή υλική) στην ενάγουσα εταιρία.

Στο εφετείο Αιγαίου σε λίγες μέρες εξετάζονται δύο εφέσεις: Αυτή του εναγόμενου περιβαλλοντικού συλλόγου που αφορά σκέλος της απόφασης όπου υιοθετείται επιχείρημα της ενάγουσας που δεν ανταποκρίνεται στα γεγονότα και αυτή της ενάγουσας εταιρίας που επιμένει στην ίδια τακτική της οικονομικής εξόντωσης ενός μη κερδοσκοπικού συλλόγου, ασκώντας έφεση κατά της απόφασης στο σύνολό της.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ήδη προβεί σε ρυθμιστικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση του φαινομένου των Στρατηγικών Αγωγών προς Αποθάρρυνση της Συμμετοχής του Κοινού (ΣΑΑΣΚ). Η Οδηγία (ΕΕ) 2024/1069, παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο προστασίας από τις καταχρηστικές αγωγές, ενισχύοντας τη νομική ασφάλεια και την ελευθερία έκφρασης.

Ωστόσο, μέχρι στιγμής, δεν έχει ληφθεί στην Ελλάδα κάποια νομοθετική πρωτοβουλία για την ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, ώστε να προστατευθούν οι πολίτες από τις πρακτικές SLAPP.

Επειδή οι αγωγές SLAPP μόνο φαινομενικά στρέφονται κατά των εναγομένων τους και ουσιαστικός αντίπαλος αποτελεί η ελευθερία του λόγου και το έμπρακτο ενδιαφέρον πολιτών, οργανώσεων και δημοσιογράφων για τα τεκταινόμενα σε κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο.

Επειδή η νομοθέτηση διατάξεων προστασίας από καταχρηστικές αγωγές είναι επιτακτική ανάγκη.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Πότε προτίθεται η κυβέρνηση να λάβει νομοθετική πρωτοβουλία για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1069 στο εθνικό δίκαιο, διασφαλίζοντας την προστασία δημοσιογράφων, ακτιβιστών και οργανώσεων από τις καταχρηστικές αγωγές SLAPP, που διαβρώνουν τη λειτουργία της Δικαιοσύνης;

2. Ποιες είναι οι προθέσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την εισαγωγή αποτελεσματικών μέτρων απόρριψης των καταχρηστικών αγωγών, όπως προβλέπει η ευρωπαϊκή νομοθεσία, ώστε να αποτραπεί η χρήση του δικαιοσύνης ως εργαλείου φίμωσης της ελεύθερης έκφρασης και της συμμετοχής στα κοινά και να προστατευθούν τα νυν αλλά και μελλοντικά θύματα του SLAPP;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Τζανακόπουλος Δημήτρης

Τζούφη Μερóπη

Τσακαλώτος Ευκλείδης